

KODEKS PONAŠANJA DOBAVLJAČA GRUPE IMPOL

Održivost je sastavni deo strategije i politike grupe Impol.

Uvod

Grupa Impol neprestano teži boljim rezultatima na području bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine i kvaliteta. Naročito podržavamo opšte važeća načela iz područja etike, zapošljavanja i rada, bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine i biološke raznovrsnosti, kvaliteta i sa tim povezane sisteme vođenja i upravljanja. Na taj način preuzimamo odgovornost za primenu načela održivog razvoja u svom redovnom poslovanju.

Pošto od svih svojih dobavljača očekujemo da se pridržavaju jednakih standarda, pripremili smo i Kodeks ponašanja dobavljača Grupe Impol, kojim se određuju minimalni standardi, za poslovanje sa bilo kojim društvom u Grupi Impol. U kodeks su uključeni zahtevi Grupe Impol prema dobavljačima, koji inače predstavljaju obaveze Grupe Impol, uključene u propise na sledeći način:

- Održivost je sastavni deo strategije i politike grupe Impol.
- Zahtevi Kodeksa poslovnog ponašanja Grupe Impol, koji se odnose na način ponašanja i poslovanja, uzimaju se u obzir i kod uspostavljanja međusobnih odnosa sa dobavljačima i drugim dugoročnim poslovnim partnerima.
- U Kodeksu poslovnog ponašanja Grupe Impol definisana su ključna područja na kojima je potrebno pravno usklađeno ponašanje zaposlenih u grupi Impol.

Zahtevi definisani u tom kodeksu predstavljaju ključan element izbora i ocene dobavljača. Kršenje zahteva definisanih u tom kodeksu znači suštinsko kršenje ugovora od strane dobavljača.

Opšte

Dobavljač mora da poštuje sve zakone koji se odnose na njegovo poslovanje. Dobavljač mora pri poslovanju da poštuje načela Organizacije Ujedinjenih nacija o preduzetništvu i ljudskim pravima¹, Opštu deklaraciju Ujedinjenih nacija o ljudskim pravima, Deklaraciju Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu iz 1998. godine, da postupa u skladu sa nacionalnim pravom, a naročito mora da poštuje zahteve koji su posebno definisani u tom kodeksu. Pri radu sa smisлом poštuje Kodeks poslovnog ponašanja grupe Impol, Politike održivog razvoja grupe Impol i Politike grupe Impol, koji su dostupni na Internet stranici www.impol.si.

Dobavljač mora da se pobrine da na poštovanje svih zahteva, koje je dužan da poštuje kao dobavljač po ovom kodeksu, obaveže i sve dobavljače unutar svog lanca nabavke.

Dobavljač je dužan da svu dokumentaciju u vezi sa pravnim poslom sa naručiocem te u vezi sa dobavljenom robom naručiocu čuva još 25 godina od dobavljanja robe, osim ako nije naročito određeno drugačije.

¹ Guiding Principles on Business and Human Rights, dostopno na https://www.ohchr.org/documents/publications/GuidingprinciplesBusinesshr_eN.pdf

Etika i zakonodavstvo

Podmićivanje, korupcija, pranje novca

Dobavljač mora da poštuje sve nacionalne i međunarodne standarde za sprečavanje podmićivanja, kao i važeće zakone, propise i standarde o sprečavanju korupcije.

Dobavljač garantuje da pri poslovanju ne dopušta korupciju niti bilo kakve druge nezakonite prakse na području poslovanja. U svom poslovanju ne sme da zahteva, prima, nudi ili da dodeli ikakvu neopravdanu korist, ako je u suprotnstvu sa moralnim normama, ili bilo koje druge pogodnosti.

Trgovinski propisi

Dobavljač mora da poštuje sve važeće trgovinske i uvozne propise, zaključno sa sankcijama i embargom, koji važe za njihovu delatnost. Carinskoj službi i drugim nadležnim organima mora da prosledi tačne i istinite informacije.

Poštena konkurenca

Dobavljač mora u svom radu da postupa u skladu sa načelima poštene konkurenčnosti i da poštuje važeće zakonske propise na području zaštite konkurenčnosti.

Konflikti interesa

Konflikt interesa se javlja kada pojedinac ima privatni/lični interes, za kojeg bi moglo da se čini da utiče na njegove odluke (npr. porodična veza po krvi ili bračnoj zajednici, partnerstvo, poslovna saradnja ili investicija). Dobavljač mora da razotkrije sve eventualne ili potencijalne slučajevе koji bi mogli da predstavljaju konflikte interesa zaposlenih u grupi Impol.

Podsticanje na odgovorno i pošteno ponašanje te zabrana represivnih mera

Dobavljač mora imati uspostavljen sistem koji omogućava prijavu neprimerenih praksi na svim područjima poslovanja i koji zabranjuje represivne mere protiv onog koji bi prijavio neprimerenu praksu.

Ako dobavljač ili njegov zaposleni primeti od strane grupe Impol odn. njenih zaposlenih neprimerenu praksu (npr. krivično delo, ugrožavanje zdravlja i bezbednosti pojedinca, nepoštovanje zakonskih obaveza (prema važećem zakonodavstvu i opštim aktima), oštećenje životne sredine, nestručno postupanje), mora o tome da sačini prijavu na Internet stranici <http://www.impol.si/o-podjetju/organizacija/3326>.

Sporni minerali

Dobavljač garantuje da proizvodi, isporučeni grupi Impol, ne sadrže metale proizvedene od minerala ili njihovih derivata po reklom iz spornih područja, koja neposredno ili posredno finansiraju oružane grupe odnosno im obezbeđuju korist te prouzrokuju ili podstiču kršenje ljudskih prava².

Prenos obaveza

Dobavljač može da prebaci svoje obaveze iz ugovornog odnosa sa društvom iz grupe Impol samo sa prethodnom dozvolom društva grupe Impol.

Zapošljavanje i rad

Dobavljač mora da štiti ljudska prava zaposlenih i da štiti njihovu privatnost.

Sprečavanje dečjeg rada

Dobavljač garantuje da se ne koristi dečjim radom u skladu sa temeljnim standardima rada Međunarodne organizacije rada (Konvencija MOR br. 138 i br. 182). Dobavljač ne zapošljava decu mlađu od zakonske starosne granice za zaposlenje u zemlji. Ako najniža zakonska starosna granica za zaposlenje nije određena, važi starost 15 godina. Radnici mlađi od 18 godina obavljaju rad samo u skladu sa zakonskim zahtevima (npr. u vezi sa radnim vremenom i uslovima rada) i uz poštovanje svih eventualnih zahteva koji se tiču obrazovanja odnosno ospozljivanja.

Slobodno izabrano zaposlenje

Dobavljač ne sme da uvodi nikakve oblike prisilnog, obaveznog ili nedobrovoljnog rada. Sav rad mora biti sporazuman. Radnicima je potrebno omogućiti da sačuvaju nadzor nad svojim ličnim dokumentima (npr. pasošima, radnim dozvolama i drugim ličnim pravnim dokumentima). Dobavljač garantuje da radnici ne plaćaju takse ili druge namete povezane sa dobijanjem zaposlenja (npr. posredniku za zaposlenje) ili za nuđenje odgovarajućeg položaja (ako je primereno) u vreme postupka zapošljavanja i u periodu zaposlenja.

Zabranjeno je kažnjavanje, psihička i/ili fizička prisila. Disciplinska politika i postupci moraju biti jasno određeni i saopšteni radnicima.

Plaćanje rada

Dobavljač mora da poštuje sve važeće međunarodne standarde, nacionalne zakone i obavezne industrijske standarde u vezi sa platama i nadoknadama. Dobavljač radnicima obezbeđuje platu za rad pravovremeno i jasno razotkriva osnov po kom su plaćeni radnici.

Odbitak od plate kao disciplinska mera nije dozvoljen, ako nije dopušten u skladu sa zakonskim propisima koji obavezuju dobavljača.

Dobavljač svojim zaposlenima obezbeđuje poštene i konkurenčne plate i pogodnosti te podržava načelo ista plata za rad iste vrednosti.

² Trenutno se spornim metalima smatraju tantal, kalaj, volfram i zlato.

Radno vreme

Radno vreme zaposlenih pri dobavljaču ne sme biti duže od najvećeg broja sati određenog važećim zakonskim propisima koji obavezuju dobavljača i standardima Međunarodne organizacije rada.

Radno vreme i raspored radnog vremena zaposlenih pri dobavljaču mora biti usklađen sa važećim zakonskim propisima i industrijskim standardima.

Sloboda povezivanja i kolektivnog dogovaranja

U skladu sa važećim zakonodavstvom, dobavljač mora da poštuje prava svojih zaposlenih na slobodno udruživanje, članstvo u sindikatima, članstvo u predstavničkom telu radnika i učestvovanje u pregovorima o kolektivnom ugovoru. Zaposleni kod dobavljača moraju imati slobodu u odlučivanju da li će se pridružiti sindikatu/predstavničkom telu radnika po svom izboru ili ne i pri tom ne smeju biti izloženi pretnjama ili zastrašivanju, ni bilo kakvoj diskriminaciji.

Različitost

Dobavljač podstiče inkluzivno radno okruženje, koje ceni različitost svojih zaposlenih. Dobavljač ne diskriminiše i ne toleriše diskriminaciju na osnovu pola, rase, vere, starosti, nesposobnosti, polne orientacije, nacionalnog porekla ili druge osobnosti koja je zaštićena zakonom.

Pošteno razmatranje

Dobavljač tretira zaposlene jednako bez obzira na lične okolnosti pojedinca.

Dobavljač obezbeđuje takvu radno sredinu u kojoj su zaposleni zaštićeni od diskriminacije, uz nemiravanja i zlostavljanja.

Preporučujemo da dobavljač svojim zaposlenima omogući odgovarajuće osposobljavanje i edukaciju za razvoj karijere.

Higijenski radni uslovi

Dobavljač zaposlenima obezbeđuje higijenske radne uslove.

Bezbednost i zdravlje na radu

Dobavljač mora da se trudi da sprovodi standarde zdravlja i bezbednosti na radnom mestu na visokom nivou sa upotrebom pristupa upravljanja zdravlja i bezbednosti, koje je odgovarajuće za posao.

Dobavljač poštuje važeće propise o zdravlju i bezbednosti na radnom mestu i obezbeđuje radnu sredinu koja je bezbedna i doprinosi dobrom zdravlju, sa namerom da sačuva zdravlje zaposlenih i da spreči nezgode, povrede i profesionalne bolesti.

Obezbeđivanje bezbedne radne sredine

Dobavljač u skladu sa rizicima štiti svoje zaposlene i druge izvođače koji učestvuju u procesu rada, od hemijskih, bioloških i fizičkih opasnosti.

Dobavljač obezbeđuje odgovarajući nadzor, bezbedne radne postupke, odgovarajuće održavanje i potrebne tehničke zaštitne mere za smanjivanje zdravstvenih i bezbednosnih rizika na radnom mestu te sprečavanje nesreća i profesionalnih bolesti.

Dobavljač ima uspostavljen sistem prijavljivanja incidenata te sistem izvođenja korektivnih mera.

Dobavljač u odnosu na prepoznate rizike, svojim zaposlenima obezbeđuje svu potrebnu ličnu zaštitnu opremu.

Dobavljač od svih svojih zaposlenih zahteva da poštuju propise iz područja bezbednosti i zdravlja na radu te zahteve standarda, postupaka i praksi iz područja profesionalnog zdravlja i bezbednosti te ih u tom području redovno obučava.

Bezbednost proizvoda

Dobavljač mora da poštuje propise o bezbednosti proizvoda, da ih pravilno označava i da saopštava zahteve u vezi sa njihovim rukovanjem. Ako je to potrebno, prosleđuje važeću dokumentaciju sa svim potrebnim informacijama o bezbednosti za sve opasne materije (informacije o proizvodima, sigurnosne liste, potvrde o prijavama ili registracijama itd).

Zaštita životne sredine i biološka raznovrsnost

Dobavljač mora da poštuje sve važeće zakone, propise i standarde o zaštiti i očuvanju životne sredine, mora i da uspostavi efikasan sistem za prepoznavanje i suzbijanje eventualnih rizika za životnu sredinu. U slučaju da dobavljač ima ekološku dozvolu, mora da postupa u skladu sa dobijenom dozvolom.

Očekujemo da dobavljač revnosno podržava ciljeve za zaštitu i očuvanje biološke raznovrsnosti.

Tamo gde je potrebno, dobavljač postupa u skladu sa uredbom REACH.³

Ambalaža i materijal moraju biti ekološko besprekorni i usklađeni sa svim standardima koje definiše EN 13427. Ambalaža ne sme da sadrži teške metale i opasne materije. Koncentracija olova, kadmijuma, žive i šetovalentnog hroma u ambalaži ili ambalažnom materijalu ne sme da prelazi 0,01% (m/m).

³ UREDBA (EU) br. 1907/2006 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA OD 18. decembra 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i restrikciji hemikalija (REACH) i UREDBE (EU) br. 1272/2008 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 16. decembra 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakovanju supstanci i mešavina, o izmeni i stupanju van snage direktiva 67/548/EGS i 1999/45/ES te izmeni Uredbe (EU) br. 1907/2006 (Uredba CLP).

Otpaci i emisije

Dobavljač mora da omogući bezbedno i sa propisima usklađeno rukovanje, čuvanje, prevoz, odlaganje, reciklažu, ponovnu upotrebu i upravljanje otpadom. Dobavljač, koji svojom delatnošću može negativno da utiče na životnu sredinu, mora imati plan za smanjenje negativnih uticaja – recimo, smanjenje emisija u vazduh, sprečavanje zagađenja vode, smanjenje buke, smanjenje obima otpada, recikliranje otpada i smanjenje drugih negativnih uticaja.

Ako može bilo bilo koja delatnost da štetno utiče na zdravље ljudi ili životnu sredinu, dobavljač obezbeđuje odgovarajuće postupke za

upravljanje, merenja i nadzor. Ispuste opasnih materija smanjuje na najniži mogući nivo.

Dobavljač mora da spreči ili ublaži slučajno izlivanje i ispuštanje opasnih materija u životnu sredinu.

Očuvanje resursa

Zbog čuvanja prirodnih resursa (npr. vode, izvora energije, sirovina), dobavljač mora iste da koristi na štedljiv način i da podstiče upotrebu opšte priznatih standarda i sertifikacija održivosti različitih učesnika.

Dobavljač mora imati uspostavljene postupke za bezbedno, održivo i ekonomično postupanje sa vodom te mora brinuti o kvalitetu vode.

Dobavljač mora nepovoljne uticaje na životnu sredinu i podneblje, koje prouzrokuje sam ili koji nastaju u njegovom lancu nabavke, da snizi na najniži mogući nivo ili da ih otkloni već na samom početku.

Pri dobavljaču se podstiče ponašanje koje je u skladu sa načelima kružne privrede (npr. smanjenje potrošnje materijala, zamena, prikupljanje, razmena, održavanje, ponovna upotreba, ponovna distribucija, obnova, prerada i reciklaža).

Dobavljač mora da razvija i da koristi proizvode, procese i tehnologije koji nisu štetni za životnu sredinu i podneblje te da obezbedi neprestane ekološka unapređenja, uključujući smanjivanje potrošnje sirovina i energije te emisija, ispusta, buke, otpada i oslanjanje na prirodne resurse ili opasne materije.

Dobavljač mora da se pobrine za zaštitu životne sredine smanjenjem emisije gasova koji doprinose efektu staklene baštice, povećanjem energetske efikasnosti i ograničenjem gubitka energije, te upotrebot obnovljivih izvora energije, gde je to moguće.

Kvalitet

Dobavljač mora da ispunjava dogovorene opšte priznate standarde kvaliteta ili ugovorno dogovorene zahteve i standarde

kvaliteta radi obezbeđivanja proizvoda i usluga koji odgovaraju potrebama grupe Impol odnosno njenih kupaca i koji su bezbedni za predviđeno korišćenje. Dobavljač mora odmah da rešava sva pitanja koja mogu nepovoljno da utiču na kvalitet robe ili usluga. Dobavljač je dužan da upozna grupu Impol sa svim promenama u svom proizvodnom procesu ili procesu nabavke, koji bi mogli da utiču na specifikaciju isporučenih proizvoda i usluga.

Dobavljač garantuje za kvalitet poručene robe. Dobavljač takođe garantuje da su sva nabavljena roba i njeni delovi originalni i dužan je da poručenu robu isporuči u skladu sa ugovorom i svom priloženom dokumentacijom (naročito nacrtima i tehničkim opisima robe) te u skladu sa međunarodnim, nacionalnim i tehničkim standardima. Roba mora imati uobičajene osobine i osobine, za koje su se strane posebno dogovorile, i mora da odgovara standardnim osobinama robe dobavljača. Ukoliko je dobavljaču poznato, u koju svrhu će naručilac koristiti robu, ta roba mora imati i osobine za poznatu primenu.

Dobavljač ne sme bez prethodne pisane saglasnosti naručioca da izvede nikakvu izmenu na robi odn. proizvodu.

Dobavljač mora da ima uspostavljen sistem za prepoznavanje neusklađenih proizvoda odn. robe i to tako, da se proizvodi odn. roba koja ne ispunjava zahteve kvaliteta naručioca, ne dobavlja naručiocu. Dobavljač mora da ima uspostavljen i sistem za upravljanje dokumentima i to tako, da obezbedi upotrebu poslednje važeće tehničke specifikacije naručioca.

Dobavljač mora da obezbedi da njegovi zaposleni budu svesni svoje odgovornosti za kvalitet i usklađenost robe odn. usluga.

Naručilac može, po prethodnoj najavi, kod dobavljača da izvede pregled i procenu da li su kod dobavljača obezbeđeni svi uslovi iz tehničke dokumentacije (PTP). Ukoliko su u vezi sa tim kod dobavljača otkrivene nepravilnosti i dobavljač ih ni posle upozorenja od strane naručioca ne otkloni, naručilac može da odstupi od ugovora.

Snabdevač će osigurati pristup naručiocu, njegovim kupcima i regulatornim organima u odgovarajuća područja objekata i uvid u relevantne dokumentovane podatke, na bilo kom nivou lanca snabdevanja.

U slučaju otkrivenih neusklađenosti dobavljenog proizvoda odn. robe, dobavljač mora da popuni "8D report" i odmah odn. u dogovorenom roku da izvede korektivne mere, akcije isl. da bi se otklonile neusklađenosti.

Zbog obezbeđenja kvaliteta, dobavljač mora da održava i sistem sledljivosti od sirovine do proizvoda.

Lokalna zajednica

U okviru svoje odgovornosti za zajednice u kojima deluje, dobavljač poštuje mnenja lokalnog stanovništva te obezbeđuje zdrave i bezbedne životne uslove.

U okviru svojih mogućnosti podstiče podršku lokalnom zapošljavanju, traži lokalne kandidate za radna mesta, omogućava obrazovanje i podstiče razvoj infrastrukture.

Zaštita podataka

Zaštita privatnosti

Dobavljač štiti i poštuje privatnost zaposlenih i drugih učesnika te poštije i štiti privatnost zaposlenih i drugih učesnika grupe Impol.

Zaštita podataka

Dobavljač mora da poštije sve relevantne zakone o zaštiti ličnih podataka te da poštije sve zahteve zakonodavstva u vezi sa prikupljanjem, obradom, prosleđivanjem i upotrebom ličnih podataka.

Dobavljač mora da čuva poverljive informacije i prava intelektualne svojine grupe Impol i ostalih poslovnih partnera i da ih koristi na odgovarajući i dogovoren način. Dobavljači koriste ime i oznake grupe Impol u javnosti samo sa prethodnom saopštivošću grupe Impol.

Dobavljač obezbeđuje odgovarajuće upravljanje svojih informacionih sistema koji sadrže poverljive informacije ili podatke, te ih štiti od neovlašćenog pristupa, upotrebe, razotkrivanja, promene ili uništenja.

Dobavljač može da prikuplja poverljive podatke (lične podatke ili podatke koje predstavljaju poslovnu tajnu) samo za zakonite poslovne namene i da ih koristi na zakonit, transparentan i bezbedan način. Može da ih prosledi samo licima sa ovlašćenim pristupom kojima su potrebni za obavljanje svog posla, da ih štiti u skladu sa bezbednosnim propisima i da ih zadrži samo dok je to potrebno, te da obaveže treća lica koja imaju pristup ličnim podacima da ih čuvaju.

Zaštita unutrašnjih informacija

Ako dobavljač ima pristup poverljivim informacijama koje predstavljaju unutrašnju informaciju grupe Impol, one se ne smeju koristiti za neposredno ili posredno sticanje ili otuđenje vrednosnih papira izdavaoca na koga se odnose te informacije, ni za sopstveni račun primaoca, ni za račun drugog lica, niti se unutrašnje informacije smeju koristiti za preporuku drugom licu ili podsticaj licu da stekne ili otudi bezbednosne papire, na koga se te informacije odnose.

Planiranje neprekinutog rada

Dobavljač mora da ima postavljen plan neprekinutog rada za smetnje u poslovanju, koji uključuje i planove za zaštitu zaposlenih i životne sredine u slučaju katastrofa koje mogu da nastupe u poslovanju i koji će omogućiti neprekinutu nabavku naručene robe grupi Impol.

Sistemi vođenja i upravljanja

Dobavljač postupa u skladu sa sistemom vođenja i upravljanja koji je dogovoren sa grupom Impol.

Savlađivanje rizika

Dobavljač mora da implementira mehanizme za redovno otkrivanje, ocenu i upravljanje rizicima na svim područjima navedenim u ovom kodeksu, te sve važeće pravne zahteve.

Pravo na reviziju

Dobavljač dozvoljava grupi Impol da po prethodnom obaveštenju oceni njegov rad u skladu sa ovim kodeksom tako da pri dobavljaču izvede reviziju tog područja.

Upoznavanje i osposobljavanje

Dobavljač obezbeđuje redovno komuniciranje i osposobljavanje zaposlenih radi upoznavanja sa zahtevima ovog kodeksa.

IZJAVA DOBAVLJAČA

Dole potpisani izjavljujem da sam ovlašćeni zastupnik dole navedenog društva, da sam detaljno pregledao i razumeo sadržaj gornjeg dokumenta i potvrđujem da je dole navedeno društvo (dobavljač) u celosti usklađeno sa Kodeksom ponašanja dobavljača grupe Impol.

Naziv društva (dobavljač):

Naziv zastupnika dobavljača:

Mesto i datum:

Potpis i pečat:
